

LITTERATURA
Serpentium

JAARGANG 38
NUMMER 1

VOLUME 38
ISSUE 1

EUROPESE SLAGENVERENIGING - EUROPEAN SNAKE SOCIETY

INHOUDSOPGAVE

■ ARTIKELEN

- De overtuigingskracht van Henriëtte 07
Ron Bronckers
- Schimmelziekte bij slangen - een nieuwe bedreiging? 14
Pälvi Salo

■ RUBRIEKEN

- Voorwoord 04
- Boekbespreking 29
America's Snake, the Rise and Fall of the Timber Rattlesnake. Ted Levin.
The University of Chicago Press, 2016. € 25,99 (hardcover); € 17,90 (Ebook).
Jan-Cor Jacobs
- Leuk om te weten
Nieuw onderzoek wijst uit dat we worden geboren met een natuurlijke angst 35
voor spinnen en slangen - de arachnofoben onder ons hebben dus gelijk, waarvoor dank...
Peter Dockrill
- Titanoboa cerrejonensis, de grootste slang ooit 38
Anton van Woerkom
- Hoe komt een slang aan zijn extra lange lichaam? 44
John Mulley

CONTENTS

■ ARTICLES

- The persuasiveness of Henriëtte 07
 Ron Bronckers
- Snake fungal disease - a novel threat? 14
 Päivi Salo

■ COLUMNS

- Foreword 04
- Book review 29
America's Snake, the Rise and Fall of the Timber Rattlesnake. Ted Levin.
 The University of Chicago Press, 2016. € 25,99 (hardcover); € 17,90 (Ebook).
 Jan-Cor Jacobs
- Nice to know
 We really are born with a natural fear of spiders and snakes, 35
 new study shows The arachnophobics among us are totally justified, thank you
 Peter Dockrill
- Titanoboa cerrejonensis*, the biggest snake ever 38
 Anton van Woerkom
- How the snake got its extra long body 44
 John Mulley

VOORWOORD

De op 18 augustus 2016 overleden Bert Verveen, emeritus-hoogleraar fysiologie aan de Universiteit Leiden en redactiemedewerker van *Litteratura Serpentina*, blijkt de Europese Slangenvereniging in zijn testament gelegateerd te hebben voor het prachtige bedrag van € 2100,-. Mevrouw Nel Verveen stelde het bestuur hiervan onlangs op de hoogte en heeft het legaat direct overgemaakt. Overbodig te zeggen dat deze geste veel indruk heeft gemaakt op het bestuur, dat het legaat in grote dank heeft aanvaard en dat direct een vergadering heeft belegd om te bespreken hoe aan Berts geste het beste recht gedaan kan worden. Van meet af aan was duidelijk dat dit extra budget niet op de grote hoop mocht terechtkomen, maar dat het besteed moest worden aan een initiatief dat kan dienen als een hommage aan professor Verveen. Het bestuur meent, in overleg met de redactie van *Litteratura Serpentina*, dat het met de volgende keuze uit de vele mogelijkheden aan deze voorwaarde tegemoetkomt: in 2020 bestaat de Europese Slangenvereniging veertig jaar, en verschijnt ook de veertigste jaargang van *Litteratura Serpentina*. We zijn voornemens om het legaat aan te wenden voor de publicatie van minstens twee bijzondere afleveringen van *Litteratura Serpentina*, te weten als eerste aflevering een themanummer over boa's, Berts lievelingsslangen, én een special over ziekten en gezondheid. Dat kunnen, dank zij het legaat, omvangrijkere en uitbundiger geïllustreerde nummers worden dan gebruikelijk. Ook de twee resterende afleveringen kunnen vermoedelijk dikker dan normaal worden.

Het duurt nog even, voordat het 2020 is. Niettemin heeft de redactie haar voelhoren al uitgestoken om te polsen wie waarover een

FOREWORD

Bert Verveen, professor emeritus physiology at the University of Leiden and editorial board member of *Litteratura Serpentina*, who passed away the 18th of August 2016, has willed a marvellous donation of € 2100,- to the European Snake Society in his legacy. Ms. Nel Verveen recently informed the board about this nice gesture and has deposited the bequest immediately. No need to mention that the board was truly impressed, has accepted the bequest with great gratitude and promptly organized a meeting to discuss how we could honour Bert his gesture in the most appropriate way. Straightaway it was very clear that this contribution should be used to honour professor Verveen. The board deems to meet this condition, in full consideration with the editorial board of *Litteratura Serpentina*, by selecting the following destination as the most suitable after considering various options: in 2020 the European Snake Society celebrates its fortieth anniversary and the fortieth volume of *Litteratura Serpentina* will appear. We intend to invest the legacy into the accomplishment of two theme issues of *Litteratura Serpentina*. The first theme issue would be devoted to boas, Bert's favorite snake species, and the second would comprise an issue about disease and health. Due to the legacy, these theme issues can become more elaborate and exuberant issues compared to the regular issues. The two other issues of the fortieth volume will probably also become more extensive.

We still have a while to go until 2020 however. Nevertheless, the editorial board is already exploring and has started to search for possible contributions. These might be offered from outside Dutch or even European borders. But we would like to warmly invite our members and readers to contact us if they consider

bijdrage zou kunnen leveren. Wij denken ver buiten de grenzen van Nederland en Europa. Maar wij doen zeker een beroep op onze leden en lezers om contact met ons op te nemen, als zij menen met een artikel over één van beide hierbovengenoemde onderwerpen een bijdrage te kunnen leveren aan een themanummer.

Wat deze aflevering betreft: Ron Bronckers blijft ons maar verbazen. Hij blijft maar stuiten op informatie die maar weer eens laat zien hoe snel inzichten in Frankrijk over een 'probleem', i.c. het 'adderprobleem' en hoe dat probleem op te lossen, op enig moment in hun tegendeel verkeren. Pälvi Salo, de Finse auteur van het prestigieuze artikel over *Thamnophis rufipunctatus* in de vorige aflevering van *Litteratura Serpentina* (en daar abusievelijk als man aangeduid, terwijl ze toch onmiskenbaar van vrouwelijke kunne is - onze excuses), verrijkt ons blad opnieuw met een belangwekkend artikel over een gevaarlijke ziekte. In de rubriek 'Leuk om te weten' treft u drie bijzondere wetenswaardigheden aan. Jan-Cor Jacobs ten slotte, is nogal gecharmeerd van Ted Levin's *America's Snake, the Rise and Fall of the Timber Rattlesnake*, en steekt zijn bewondering daarover niet onder stoelen of banken.

Voor elk wat wils, lijkt ons zo. We wensen u dan ook veel leesplezier toe.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck

submitting a contribution proposal relevant to the aforementioned topics.

For the current issue: Ron Bronckers never ceases to amaze. He keeps coming up with information that illustrates the French insights about the 'viper problem' and how to resolve this issue. Pälvi Salo, the Finnish author of the prestigious article about *Thamnophis rufipunctatus* that was published in the previous issue of *Litteratura Serpentina* (and was mistakenly put forward as man, while she is unmistakably a woman - our apologies), enriches our journal with another interesting submission about a dangerous disease. In the section 'Nice to know' you will find three interesting facts. Finally, Jan-Cor Jacobs is quite charmed by Ted Levin's *America's Snake, the Rise and Fall of the Timber Rattlesnake*, and does not hesitate to make this clear.

So, we consider that this varied issue offers something for everyone. We wish you a lot of reading pleasure.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck

IN DE SERIE **HERPETOLOGISCHE BUNDELS** ZIJN VERSCHENEN:

- Marcel van der Voort, 2014, *Adders onder het gras! Over slangen in mythen en verhalen*. Een bloemlezing van cultuurhistorische artikelen zoals in de jaargangen 13 t/m 31 in *Litteratura Serpentina* zijn verschenen. Tweede, aangevulde en gecorrigeerde oplage. € 17,50.
- *Herpetologische Bundels* deel 2: *Ziekte en gezondheid bij slangen, deel 1, 2012*. Een bloemlezing van medische artikelen uit de jaargangen 1 t/m 10 van *Litteratura Serpentina*. € 27,50.
- *Herpetologische Bundels* deel 3: *Ziekte en gezondheid bij slangen, deel 2, 2012*. Een bloemlezing van medische artikelen uit de jaargangen 12 t/m 25 van *Litteratura Serpentina*. € 29,50.
- Ron Bronckers, 2013, *Adderjagers! Portretten van een verdwenen beroep*. Verzamelde artikelen uit de jaargangen 28 t/m 34 van *Litteratura Serpentina*. € 17,50.
- *Waterslangen, 2013*. Bloemlezing van artikelen over waterslangen uit de jaargangen 1 t/m 30 van *Litteratura Serpentina*. € 15,-.

Binnen Nederland te bestellen door het juiste bedrag + € 2,50 portokosten over te maken op Postbankrekening (IBAN): NL96 INGB 0004 4388 55 BIC: INGBNL2A van de penningmeester van de Europese Slangenvereniging te Lekkum, onder vermelding van de titel van het gewenste deel. U krijgt uw exemplaar dan toegestuurd.

PUBLISHED IN THE SERIES **HERPETOLOGICAL VOLUMES:**

- Marcel van der Voort, 2012, *There's a snake in the grass! About snakes in myths and stories*. € 17,50.
- Ron Bronckers, 2013, *Viper hunters! Portraits of a vanished profession*. € 17,50.
- A.A. Verveen, 2014, *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. € 29,50.

Please contact the treasurer to order a copy: treasurer@snakesociety.nl. Outside The Netherlands + € 6,50 postage!

